

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 4 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi prijatelji naj se posiljujejo izročilno listu, nefrankljana pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo.

Imenitnejši in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik: konsorcijsko podjetje „Edinost“ — Tisk: tiskarna „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20.

Telefon: uredništva in uprave 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
Za pol leta „ 12—
Za tri mesece „ 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 520—
Za pol leta 260—

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahteve, posiljanje, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstih lista do pet vrst K 20— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se posiljujejo upravi listu. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Italijanska napoved vojne avstro-ogrski monarhiji. Cesarjev manifest

Splošni položaj na avstrijsko-ruskih bojiščih neizpremenjen. — Ruski napadi pri Jaroslavovem, ob Dnjestrju in pri Bojanu odbiti. — Rusko severno krilo pri Szawlah potolčeno. Ruski nočni napadi ob Dubisi in Južno od Njemenu odbiti. — Na francoskem bojišču hudil boji pri Givenchyju.

Austrijsko brodovje obstreljevalo italijansko obrežje. Naši letalci obmetavali z bombami važne vojaške naprave.

Italijanska vojna napoved

DUNAJ, 23. (Kor.) Besedilo vojne napovedi, ki jo je kraljevi italijanski poslanik izročil c. in kr. ministru c. in kr. hiše in zunanjih stvari, se glasi:

Dunaj, 23. dne meseca majnika 1915. leta. — Sledeč ukazi Nj. Veličanstva kralja, svojega vzvišenega vladarja, si šteje podpisani kraljevi italijanski poslanik v čast, da izroča ekscelenci gospodu avstro-ogrskemu ministru zunanjih stvari naslednje sporočilo:

4. dne t. m. so bili c. in kr. vladi naznanjeni velevažni vzroki, zakaj je Italija, zanašajoč se na svojo pošteno pravico, proglasila zvezno pogodbo z Avstro-Ogrsko, ki jo je prekršila c. in kr. vlada, za nično in odslej neveljavno in je zopet dobila v tem pogledu polno svobodo delovanja. Trdno odločena, da skrbi z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga, za varstvo italijanskih pravic in koristi, se kraljeva vlada ne more odtegniti svoji dolžnosti, da proti vsakemu sedanjemu in bodočemu ogroževanju v svrhu izpolnitve nacionalnih aspiracij ukrene one ukrepe, ki ji jih nalaga dogodki.

Njegovo Veličanstvo kralj izjavlja, da se od jutri dalje smatra v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko.

Podpisani si šteje v čast, da obenem sporoča ekscelenci gospodu ministru zunanjih stvari, da se še danes c. kr. poslaniku v Rimu dajo na razpolago polni listi, in bil bi njegovi ekscelenci hvaležen, če se mu dostavijo njegovi.

Podpisan: Avarna.

Splošna mobilizacija v Italiji.

PARIZ, 23. (Kor.) »Agence Havas« poroča iz Rima: Kralj je odredil splošno mobilizacijo armade in mornarice ter rekvizicijo vseh vozil in za prevoz potrebnih živali.

Obsedno stanje v Italiji.

RIM, 23. (Kor.) Po poročilih iz zasebnih virov je bilo proglašeno obsedno stanje v provincijah: Sondrio, Brescia, Verona, Vicenza, Belluno, Videm, Benetke, Treviso, Padova, Ferrara in Mantua in potem nad otoki in občinami ob jadranski obali ter vsemi trdnjavami, ki sta jih smatrala za zmožne za obrambo vojni in mornariški minister.

V Italiji pred vojno.

MILAN, 22. (Kor.) »Corriere della Sera« poroča: Kralj je danes zjutraj saksioniral zakonski načrt o vojnih pooblastitvah vlade. Takoj nato se je pričel ministrijski svet. Peppino Garibaldi, voditelj italijanskega prstovoljnega legije, je, podpiran po nekaterih poslancih, ponovil dosedanje, po vojaški oblasti odbito prošnjo, da sme zbirati in voditi prostovoljne čete.

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski spisal Xavier de Montépain

Ta mladi kavalir se je imenoval grof René. Pripadal je množičnemu razredu mecenov, brezdelnih, izobraženih in preračunajočih ljudi, ki radi občujejo z umetniki, podpirajo nastajajoče talente, kupujejo dela malo priznanih mladih slikarjev in si tako z majhnimi stroški nabavljajo lepo galerijo slik ter pridobivajo poleg tega še glas velikodušnih prijateljev umetnosti.

Grof René je bil star kakih dvaintrideset ali trintrideset let. V fizičnem pogledu je bil, kar se imenuje zelo lep mož, to se pravi, bil je dolg nad pet čevljev in šest palcev, ni bil niti životen, niti preširokopleč, in pravilno lice mu je obrobila gosta, skrbno gojena črna brada. Zobe je imel lepe, noge in roke so imele pristno aristokratsko obliko in izborna elegantnost obleke je dajala vsej njegovi osebnosti posebno mikavnost.

V moralnem pogledu je bil grof René, zelo se zavedajoč svojih telesnih in du-

»Avanti« priobčuje zaradi cenzure najbrž zadnji seznam 84 krajev v Italiji, kjer so se v zadnjih dneh vršile demonstracije proti vojni. Isti list poroča iz Benetk, da ima mesto poleg občudljive izgube po odstopanju zame avstro-ogrsko in nemške kolonije nadaljno težko izgubo zaradi odnosa številnih meščanskih in aristokratskih rodbin. Mesto postaja vedno žalostnejše, kajti tudi gostilne, kavarne in obrti so se morale zapreti. Se pred začetkom vojne je vladalo veliko hrepenenje, da bi kmalu minila nesreča.

Vpliv Italije na potek svetovne vojne.

BEROLIN, 24. (Kor.) »Lokalanzeiger« preiskuje general Blume vpliv Italije na nadaljni potek vojne. Poudarja, da nikjer ne stoji noben sovražni vojak na nemških tleh, ter opozarja na to, kako v Galiciji avstro-ogrsko in nemške čete gonijo pred seboj globoko omajano rusko armado, ki se bo najbrž še enkrat skušala ustavljati. Če podležje tudi tedaj, kakor se sme zanesljivo upati, je moč ruske države, in sicer ne samo vojaška, končno zlomljena za ves čas vojne.

Glede Italije je rekel general Blume: Zdelo se je doslej, da ni mogoče misliti, da bi mogla podležje skušajati, da bi se pridružila sovražnikom le, ker upa na dobiček, država, ki je bila 30 let zaveznica Nemčije in Avstrije ter je iz te zveze doživela le dobiček, ne da bi kedaj kaj žrtvovala zanj. Potemtakem, zaključuje general Blume, se je treba boriti proti nadaljni veliki državi, kajti sovražnik Avstro-Ogrske je tudi naš sovražnik. Ne da bi bojazljivo zrl v bodočnost, se bo nemški narod pod vodstvom prav tako junakega, kakor miroljubnega cesarja razvijala še močnejše.

O italijanski politiki.

KODANJ, 23. (Kor.) »Politiken« piše v nekem članku o Italiji: Kar se je zgodilo zadnje dni, je morda posledica politike, ki jo je vodila Italija od začetka vojne. Italija da se je s to politiko izločila. Celo če bi bila Avstro-Ogrska ponudila Italiji izpolnitev vseh zahtev, bi bila, da se izogne sporazuma, morala staviti še večje zahteve. Italija je sedaj zapadla krvavemu demonu svetovne vojne. Priročnost, da se odda prvi strel in se velika, lepa dežela zavleče v svetovno katastrofo, se najde lahko. Napoved vojne je proti temu le prazna formalnost.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 23. (Kor.) Uradno se razglša: 23. majnika, popoldne.

V splošnem položaju ni nastopila nobena bistvena izprememba. — Ruski napadi vzhodno od Jaroslavovega in ob gornjem Dnjestrju so bili, kakor doslej, zavrnjeni ob velikih sovražniških izgubah. Prav tako se je izjalovil nov poizkus Rusov, da bi pri Bojanu, vzhodno od Černovic, prišli čez Prut.

V nekem boju v hribovju pri Kleicah smo ujeli 1900 Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hoefer, fml.

Sevnihi vrlin, zelo nečimuren in je imel pravo manijo za zbiranje lepih slik ali plemenitih konj in pridobivanje zalih priležnic, morda bolj se zato, da se je balal s tem, kakor pa za svojo lastno zabavo.

Ko je čital neznano ime Fra Diavola v rdečih črkah na skali Arijadne in je posebno videl skromni okvir krasne slike, je uvidel takoj, da gre za ubožnega umetnika, ter se je takoj oprjel nadeže se mu priložitosti, da zopet stori novo dobro delo. V ta namen je nemudoma šel k slikarju, čigar naslov je našel v katalogu.

Fra Diavolo je bil sam v svojem nezakurjenem ateljeju in je skušal ogreti, bijoč se po načinu izvoščkov z rokami in trdo stopajoč po tleh.

V tem opravku ga je motila hišnica, ki je stopila v sobo ter se je čisto zasopljena — tekla je namreč vseh šest nadstropij navzgor, ne da bi se bila odpočila — zgrudila na stol in je mogla le jecljati naslednje besede:

— Oh! . . . Gospod . . . Fra . . . Diavolo . . .

— Kaj pa je, gospa Potardova? . . . Pa menda vendar še ne mislite skopneti!

— Doli . . . doli . . . — je zopet začela hišnica, prizadevajoč si, da bi zopet prišla do sapa.

BEROLIN, 23. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 23. majnika.

Jugovzhodno bojišče. — Dogodilo se ni nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusko mnenje o bojih v Galiciji.

PETROGRAD, 22. (Kor.) »Ruskoje Slovo« ugotavlja, da je umeknitev iz karpatskih utrdb in s črte ob Dunaju na San, ki jo utemeljuje poročilo generalnega štaba, brez dvoma zelo resen uspeh sovražnika, ki je založil Rusom najkrajšo pot na Ogrsko, kakor tudi pot od vzhoda v Krakov. To ozemlje da je za zavezniške najobčutljivejša izguba na vsem vojnem ozemlju. Dasiiravno so vedela armadna vodstva, da so bile v zapadni Galiciji strnjene velik mase čet, se vendar poizvedovanje ni dalo dovoljno izvesti s sredstvi, ki so bila na razpolago. Poleg tega pa se je pokazala velikanska premoč sovražne težke artiljerije. List upa, da se vzdrži sanska črta in Przemysl kot oporišče.

Z nemško-ruskega bojišča.

BEROLIN, 23. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 23. majnika.

Vzhodno bojišče. — V okolici Szawel smo napadli rusko severno krilo in smo je potolčili. 1600 ujetnikov smo zajeli in sedem strojnih pušk. Sovražni protinaški ponoči so se izjalovili. Ob Dubisi so bili zavrnjeni močni, proti črti Mishny — Zelnigola naperjeni ruski nočni napadi. — 1000 mož je ostalo pri nas.

Tudi južno od Njemena se je ponesrečil sovražni nočni napad severno od Pilz-witzek.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z zapadnega bojišča.

BEROLIN, 23. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 23. majnika.

Zapadno bojišče. — Pri Givenchyju so boji mož proti možu, ki potekajo za nas ugodno, še v teku. Dalje proti jugu so bili zavrnjeni francoski napadi ob cesti Bethune — Lens in na grebenu Loretske višine.

Tik severno od Ablaina se je posrečilo sovražniku z že javljenim nočnim napadom ustanoviti se v delu naših najspredejših zakopov.

Južno od Neuvilla smo z napadom pridobili nekaj ozemlja, zajeli 30 Francozov in dve strojni puški.

Med Mozo in Mozelo so se zopet vršili hudi artiljerijski boji. Sovražnikov napad v Svečeniškem gozdu je bil odbit.

Vrhovno armadno vodstvo.

Novi francoski krediti.

LONDON, 24. (Kor.) »Republicain« poroča iz Pariza: Zbornica je dovolila 21. t. m. brez debate dodatne kredite, ki jih je zahtevala vlada za računsko leto 1914 v znesku 467.801.020 frankov za vojne na-

— Kaj pa je vendar doli, ljuba moja gospa? — je vpraševal Fra Diavolo.

— Doli . . . doli je gospod . . . z dvema sivcema . . . kakor moj maček . . . v vozu . . . s čisto majhnim . . . livriranim služabnikom . . .

— Kaj? S konji v kočiji . . . To je pa vendar nekoliko preveč.

— Ne . . . konja sta vprežena v kočijo, služabnik sedi zadaj, gospod pa znotraj.

— No, to že ni tako neumno. Toda pridite k stvari, gospa Potardova. Zelo sem radoveden!

— Gospod je dejal, da bi rad govoril z vami . . . zaradi slike.

— Ni mogoče!

— Da, gospod Fra Diavolo. Ali naj mu rečem, naj pride gor?

— Razume se! . . . Pojdite zopet hitro doli, in če mi da gospod kaj zaslužka, vam zastoj naslikam sliko vašega Mumuta.

Mumut je bil maček gospe Potardove.

Vzradoščena po tej oblubi, je stara hišnica z vso hitrostjo svojih šestdesetletnih nog pohitela navzdol po stopnicah.

Pet minut pozneje je grof René vstopil v atelje.

— Cast mi je, — je dejal s silno vladnim poklonom, — da vidim pred seboj slikarja lepe slike »zapuščena Arijadna«, kaj ne?

mene (200 milijonov za artiljerijski material, 252.987.000 za opremo armadnih taborišč), nadalje 21.530.000 za mornarico in 8.531.930 za vojaško zasedenje Maroka. Zbornica je nadalje dovolila predlog v zadevi uvoza 120.000 ton zmrznjenega mesa vsako leto za pet let za prehranitev čet, končno zakonski predlog na otvoritev kredita 150 milijonov in dovolitev vladi, da nakupi za preskrbo civilnega prebivalstva potrebno množino žita.

Angleška kabinetska kriza.

LONDON, 24. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Kralj in kraljica, ki sta hotela binkošti prebiti na deželi, ostaneta zaradi političnega položaja v Londonu. Predlogi za novi kabinet se bodo stivali kralju čimprej mogoče. Morebiti se je zgodilo to že 22. majnika zjutraj, ko je bil Asquith po konferenci z voditelji opozicije sprejet pri kralju v avdijenci.

Angleške izgube.

LONDON, 22. (Kor.) Seznamek izguh izkazuje 170 častnikov.

Obstreljevanje italijanskega obrežja.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: V vojni napovedi sledeči noči od 23. na 24. maja je naše brodovje napadlo italijansko vzhodno obrežje med Benetkami in Barletto ter pri tem na več mestih z uspehom obstreljevalo vojaško važne objekte. Istočasno so naša pomorska letala obmetavala z bombami hangar v Chiaravalli kakor tudi vojaške naprave v Ankoni in arzenal v Benetkah, s čemur so bile provzročene vidne poškodbe in požari.

Vojna Turčije proti tropsporazumu.

Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 22. (Kor.) »Agence Tel. Millie« objavlja naslednje sporočilo: Včeraj se na dardaneljski fronti razun slabega streljanja pehote in topništva ni zgodila nobena druga akcija. Dve angleški oklopnici na evropski in azijski obali. Ena oklopnica, ki ste jo zadeli dve granati naših obrežnih baterij, je pobegnila najprej v Mortoski zaliv in se je potem umeknila iz Dardanel.

Z ostale fronte se ne da poročati nič.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Po zanesljivih informacijah se je število v Dardanelah izkrcanih čet, ki se je prvotno cenilo na 60.000, polagoma povišalo na približno 90.000 mož, ki so se sedaj po izgubah padlih, ranjenecv, ujetnikov in bolnikov skrčili na konaj 40.000 mož, ki so še vedno koncentrirani v odsekih pri Siddil Bahrju in Ari Burnu.

Drugo vojno posojilo.

DUNAJ, 23. (Kor.) Listi soglasno ugotavljajo, da je včerajšnji dan podpisovanja vojnega posojila imel naravnost sijajen uspeh. Pri bančnih blagajnah je bil viharen naval in nanovo prijavljene svote so bile mnogokrat višje, kakor v prejšnjih dneh. Veliko podpisovalcev je večkrat zvišalo dosedanje prijave z utemeljitvijo, da je vojna z Italijo postala neizogibna. Velike svote, ki so bile podpisane včeraj, upravičuje gotovo pričakovanje, da bo uspeh tudi tega posojila velik.

Cesarjev manifest.

Njegovo c. kr. Apostolsko Veličanstvo je najmilestneje blagovolilo izdati sledeče Najvišje lastnoročno pismo in manifest:

Ljubi grof Stürgkh!

Naročam Vam, da obče razglasite pri-loženi in manifest Mojim narodom.

Dano na Dunaju, dne 23. majnika 1915.

Franc Jožef I. r.

Stürgkh I. r.

Mojim narodom!

Kralj italijanski Mi je napovedal vojno. Zvestobo je prelomila kraljevina italijanska svojima zaveznikoma, kakor zgodovina ne pozna enakega.

Več nego 30 let je trajala zveza, v kateri je mogla Italija maožiti svojo teritorijalno posest in se razcvitati, kakor nikdar ni slutila. Sedaj pa Nas je Italija zapustila v uri nevarnosti in je z razvitimi zastavami prešla v tabor Naših sovažnikov.

Mi nismo ogrožali Italije, nismo kratili njenega ugleda, nismo se dotaknili njene časti in njenih interesov; vedno smo zvesto izpolnjevali svoje zavezniške dolžnosti in smo ji nudili svojo zaščito, ko je šla na bojišče.

Storili smo še več; ko je začela Italija s svojim pohlepim očesom, gledati čez Naše meje, smo bili odločeni za velike in briske žrtve, za žrtve, ki so posebno bolele Naše očetovsko srce, samo da ohranimo zavezniško razmerje in mir.

Toda pohlepnost Italije, ki je mislila, da je treba izkoristiti trenutke, se ni dala potolažiti.

In tako se mora izpolniti usoda.

Mogočnemu sovražniku na severu so so Moje armade zmagovalno upirale v desetmesečni gigantski borbi in v najzvestejšem sbojstvu z vojskami Mojega presvetlega zaveznika.

Novi zavratni sovražnik na jugu jim ni nov nasprotnik.

Veliki spomini na Novaro, Mortaro, Custoza in Vis, ki so ponos Moje mladosti, in duh Radetzkega, nadvojvode Albrehta in Tegethoffa, ki še živi v Moji vojni moči na kopnem in na morju, so mi poroki za to, da bomo tudi proti jugu uspešno branili meje monarhije.

Ponudba pa nikakor ni bila toliko previsoka; toda ubogi slikar je že dolgo časa slikal zaslone za peči po šest frankov komad!

— Popolnoma sem zadovoljen znoj!

— Dobro, tu je denar, — je dejal grof in položil na mizo bankovec za petsto frankov. — Sicer je pa tu moje ime in moj naslov . . . Zelo mi ustrežete, če mi pošljete sliko takoj po končani razstavi.

— Dobro, gospod grof; lahko se zanesete na to.

— Ali bi mi ne hotel za isto ceno naslikati pendant.

— O, prav rad.

— Vidim z veseljem, da se razumeva. Sedaj pa, ljubi moj, ko je Arijadna moja, mi pa tudi povejte, če smem prositi, odkod ste vzeli idejo za to krasno žensko postav?

— Ni ideja, gospod grof, temveč resnica.

— Šalite se!

— Nikakor ne!

— Imel ste torej model?

— Seveda.

— In ste ga kopiral?

— Tako je.

(Dalje.)

Pozdravljam Svoje u boju izkušene, zmagosne čete. Zaupam jim in njihovim voditeljem. Zaupam svojim narodom, kojih brezprimerni požrtvovalnosti gre Moja najkrajnejša očetovska zahvala.

Vsemogočnega pa prošim, da blagoslovi naše zastave in vzame Našo pravično stvar v Svoje milostno varstvo.

Na Dunaju, 23. maja 1915.

Franc Jožef I. r.
Stürgkh I. r.

Razpustitev tržaškega občinskega sveta.

TRST, 23. (Kor.) Nj. c. in kr. apostolske Velikanstvo je v smislu zakona s 26. dne meseca avgusta leta 1908. drž. zak. št. 144. blagovolilo najmilostivejšo odrediti razpust občinskega sveta mesta Trsta.

Nadalje se je z danes razglašeno cesarsko naredbo s 23. dne meseca majnika t. l. izpremenila tržaška ustava toliko, da mora v slučaju razpustitve občinskega sveta namestnik ukreniti vse potrebno v stvarih občinske uprave, dočim občinski odbor ni več poklican, da bi deloval še nadalje tekot razpustitve občinskega sveta.

Namestnik je v smislu odredbe začasno poveril oskrbovanje občinske uprave mesta Trsta namestništvu svetniku Ivanu Krekicu - Strassoldo pl. Treulandu. Predaja urada s strani župana imenovanemu namestništvu svetniku se je že izvršila.

Občinski svet gorški razpuščen.

TRST, 23. (Kor.) Po ukrepu tržaškega namestnika je bil razpuščen občinski svet mesta Gorice in se je poverilo začasno oskrbovanje občinske uprave namestništvu svetniku Ernestu grofu Dandini de Sylva.

Cesarska naredba z dne 23. majnika 1915.

s katero se izpreminja ustava državno-neposrednega mesta Trst.

Na podlagi § 121. 3. odstavka, ustave državno - neposrednega mesta Trsta, izdane cesarskim patentom z dne 2. aprila 1850. l. drž. zak. št. 139 ukazujem to - le:

§ 1.

V slučaju, da se razpusti vsled cesarskega ukaza občinski svet državno neposrednega mesta Trsta, se nalaga namestniku potrebno odrediti glede začasnega opravljanja poslov občinske uprave. V tem slučaju nimajo veljave določbe § 66 ustave državno - neposrednega mesta Trsta izdane s cesarskim patentom z dne 12. aprila 1850. l. drž. zak. št. 139, in se razveljavljata 1. in 2. odstavek § 121. omenjene ustave.

§ 2.

Ta cesarska naredba stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi. Izvršitev je naročena Mojemu ministru za notranje stvari.

Dunaj 23. majnika 1915.

Franc Jožef I. r.
Stürgkh s. r., Georgi s. r., Hohenburger s. r., Heindl s. r., Forster s. r., Hussarek s. r., Truka s. r., Schuster s. r., Zenger s. r., Engel s. r., Morawski s. r.

Cesarska naredba z dne 23. majnika 1915, deš. zak. št. 133, s katerim se izroča oblasti politične uprave najvišjim poveljnikom vojaških sil določenih za vojaške operacije.

Najvišjemu poveljniku vojaških sil, določenih proti Italiji, se daje oblast v pokneženih grofijah Tirolski in Predaljski, v vojvodini Salzkburški, Štajerski, Koroški in Kranjski, v pokneženih grofijah Goricko-Građiščanski, v mejni grofiji Istrski, kakor tudi v državno-neposrednem mestu Trst in njegovem okrožju v varstvo vojaških interesov v obsegu politične uprave, mejah uradnega področja, ki gre političnemu deželnemu poglavarju, izdajati ukaze, dajati povelja in dati tiste, ki jih veže dolžnost, prisiliti, da se ravna po njih.

Najvišji poveljnik mora, če se posluži te oblasti, ukaze, ki jih je ukrenil, nemudoma naznaniti političnemu deželnemu poglavarju. Politični deželni poglavarji, njim podrejeni politični in policijski oblasti ter občinski predstojniki so dolžni, take ukaze in taka povelja najvišjega poveljnika natančno izpolnjevati in izvrševati.

Naredba obvelja z dnem razglasitve.

Naredba c. kr. namestništva v Trstu in na Primorskem z dne 20. maja 1915, št. Res. 19739, s katero se izdajajo omejevalne določbe glede zgaševanja.

Na podlagi § 8, lit. b) postave z dne 5. maja 1869, drž. zak. št. 66, se kaže sledeče:

§ 1. Vsak stanodajalec mora vsakega pri njem prenočujočega stanodajalca — naj ga sprejme pri sebi za plačo ali brezplačno, trajno ali začasno, kot stranko, na podlagi sorodnega, službenega ali delavskega razmerja ali iz katerega koli povoda — po določilih tega ukaza zglasiti in po njegovem odhodu, to je po opustitvi stanovanja, odglasiti.

Kot stanodajalci se smatrajo tudi predstojniki samostanov, vzgojevališč ali drugih zavodov glede stanodajalcev zavoda.

§ 2. V tej naredbi predvidena zglasila naj se podajo:

1. v Trstu pri c. kr. redarstvenem ravnanstvu;
2. v mestih Gorica, Građiše in Tržič pri c. kr. okrajnem glavarstvu;
3. v Miljah pri c. kr. redarstvenem poverjenstvu;
4. v mestu Rovinj pri c. kr. redarstvenem poverjenstvu;
5. v mestih Koper in Poreč pri c. kr. okrajnem glavarstvu;
6. v davčnih občinah in krajih, ki spadajo pod bivše c. kr. policijsko poverjenstvo v Puli pri c. kr. okrajnem glavarstvu oziroma pri onih zglasilnih mestih, navedenih v namestništvu naradni z dne 26. oktobra 1903, št. Pr. 1802;
7. v zdravniških okrajih Opatija in Lovran pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Voloski (zglasilni uradi);
8. v vseh drugih krajih pri županstvu.

Podana zglasila se zbira od strani oblasti in se piše o njih kazalo.

§ 3. Gostilničarji, pri katerih se nastanijo tuji, morajo podati po § 1 predpisano zglasilo in odglasilo isti dan, ko stanodajalec pride ali odpotuje, če bi pa to radi pozne ure prihoda ali odhoda ne bilo več mogoče, prihodni dan najpozneje do 9. ure zjutraj; v vsakem slučaju morajo takoj ob prihodu od stanodajalca poizvedeti pojasnila, potrebna za zglasilo.

Drugi stanodajalci morajo po § 1 predpisano zglasilo in odglasilo podati najpozneje do 9. ure zjutraj po dnevu prihoda ali odhoda.

Roki določeni v predstojenih odstavkih, znašajo tri dni v onih krajih, ki so od sedeža organov, poklicanih, da sprejmejo zglasilo oddaljeni več kot sedem kilometrov ali 1½ ure ter nimajo potja vsakdanje poštne zveze.

§ 4. Gostilničarji, pri katerih se nastanijo tuji, morajo podati po § 1 predpisano zglasilo po zglasilnici, ki obsega razpredelke:

1. ime stanodajalca in naslov stanovanja;
2. dan prihoda;
3. ime in priimek, stan in opravilo stanodajalca;
4. prejšnje in stalno bivališče stanodajalca;
5. potni list ali druge izkazne listine;
6. spremstvo;
7. dan odhoda in predvidno prihodnje bivališče stanodajalca.

Zglasilo se vrši tako, da se predložita dve v razpredelkih 1 do 6 izpolnjeni in po stanodajalcu podpisani zglasilnici. En izvod zglasilnice se vrne stanodajalcu po uradnem potrdilu podanega zglasila in njegovega časa.

Odglasilo se vrši po oddaji vrnjene, v razpredelku 7 izpolnjene ter po stanodajalcu vnovič podpisane zglasilnice.

Pod 2 do 6 označene podatke mora gostilničar vpisati v posebno z zaporednim številom strani oskrbljeno tujko knjigo, katere obsega iste razpredelke.

Pod 7 označene podatke mora gostilničar na dan odhoda stanodajalca vpisati v dotični razpredelke tujke knjige.

Tujsko knjigo se mora vedno imeti pripravljeno za vpogled po izvrševalnih predpisih poklicanih oblastih in oblaststvenih organih, zlasti po orožništvu.

§ 5. Drugi stanodajalci morajo podati po § 1 predpisano zglasilo in odglasilo, kjer je isto bilo doslej zaukazano pismeno, po zglasilnici, drugače pa pismeno ali ustmeno.

Zglasilo naj obsega podatke, označene v § 4 pod 1 do 6.

Odglasilo naj obsega ime stanodajalca in naslov stanovanja, ime in priimek, stan in opravilo stanodajalca, dan ob katerem se je stan zapustil in predvidno prihodnje bivališče stanodajalca.

Ako se vrši zglasilo po zglasilnici, se uporablja § 4. odstavek 2 in 3.

§ 6. Posebni predpisi o predlaganju zglasilnic v več kot dveh izvodih ostanejo v veljavi. Ravno tako ostanejo v veljavi posebni predpisi o obliki in vsebini zglasilnic po merilu, da morajo zglasilnice na vsak način obsegati tudi razpredelke, predpisane v tem ukazu.

§ 7. Stanodajalec mora dati stanodajalcu pojasnila, katere so potrebna za izpolnitev zgaševalne dolžnosti.

Ako bi se branil to storiti, ali če se pokažejo o resničnosti njegovih napovedi pomisleki, ali če izve stanodajalec okolnosti, ki utegnejo proti stanodajalcu vzbujati sum varnosti ali državni nevarnosti spletk, potem mora to stanodajalec nemudoma ovaditi oblastu, katero je poklicano, da izvršuje krajno policijo, in katero mora ukreniti potrebne odredbe. Občinsko oblastu mora v takem slučaju obvestiti predstojno vladarsko politično oblast.

Vsak stanodajalec je dolžan, da izvrševanje krajne policije, ali vladarske politične oblasti obvesti kakor tudi orožništvu na zahtevo pojasnila o imenu, stanu, opravilu ali drugih razmerah svojih stanodajalcev.

§ 8. Prestopki tega ukaza se kaznujejo po političnih okrajnih oblastih in v krajih, kjer se nahaja posebno vladarsko policijsko oblast, po tem oblastu po § 9 zakona z dne 6. maja 1869, l. drž. zak. št. 66.

§ 9. Vsi predpisi o predmetu tega ukaza se razveljavljajo za ozemlje in dobo njegove veljave v kolikor se izrečno ne vzdržujejo posamezne navedbe v tem ukazu.

§ 10. Ta ukaz obvelja z dnem razglasitve.

C. kr. namestnik:

dr. baron Fries-Skene I. r.

Apel na meščanstvo.

Včeraj popoldne so se v zvezi s patri-

lovanja vredne poškodbe javnega in zasebnega imetja.

Podpisani, poklicani, da v celoti upravlja to občino, toplo apelirajo na treznost tržaškega meščanstva in ga pozivljajo, naj ohrani ono mirnost, ki gre res civiliziranemu prebivalstvu.

Če bo ravno tako, dokaže prebivalstvo pravi patriotizem in ne prisili državnih oblasti, da bi se zatekale k prisilnim ukrepom v varstvo javnega mira in reda.

Trst, 24. majnika 1915.

Cesarski komisar državno-neposrednega mesta Trsta:

pl. KREKICH-STRASSOLD.

Vojna z Italijo!

Od včeraj se nahaja naša država v vojnem stanju z italijanskim kraljestvom.

Primorski Slovani, ki smo od nekdanj videli v Italiji ne samo našega narodnega nasprotnika, nego tudi prikrita sovražnika Avstrije, ne moremo drugzega, nego da z vsem srcem želimo, da Avstrija ta boj zmagonosno prestane in s tem za vedno zavaruje mejo proti pohlepni sosedu. V boju za enakopravnost s svojimi Italijanskimi sovržniki smo primorski Slovani premnogokrat občutili neprijetno sedstvo italijanskega kraljestva, ki je izrabljalo dolgoletno zvezo z našo državo v uresničenje svojih takozvanih nacionalnih aspiracij, za katere je Italija zgrabila za orožje šele v trenutku, ko je naša država zapletena v največjo vojno, kar jih pozna zgodovina.

Proti nezvestobi naj gre zvestoba, proti nepoštenju poštenje v boj! Zato želimo, da bodi ta boj čist in prost narodnega sovraštva, ki bi žalilo naše italijanske sovržljane. Naj bi ta boj prinesel naši državi zmago in zadoščenje, našemu narodu pa za vedno osigurano enotno narodno oziroma v svobodni gospodarski in kulturni razvoji enakopravnega poleg enakopravnih, svojega na svojem.

Someščani!

Naznanilo nove vojne, ki se pridružuje oni že tako velikanski in strašni, ki besni že deset mesecev, je izzvalo včeraj pretežke manifestacije, ki so jim sledili nezasišani izgredi in vandalizmi.

Mi mislimo na uboge družine, zapuščene od možkih, ki so na bojnem polju, na ženske, upognjene od bolesti, na prepadene otroke, na bolnike, starčke, ki imajo v tem trenutku potrebo tolažbe. Nas skrbi bič lakote, ki bi mogel udariti toliko ubogih, ako bi trajanje neredov povzročilo, da se zapro trgovine in ustavi dobava živil.

To bi bila nova nesreča in gotovo najbolj strašna od vseh, ker bi zadela bolne, slabotne, matere in ubogo deco.

Someščani!

Delujte, da se to ne zgodi! Izvršite delo človeške vzajemnosti. Podpirajte, pomagajte tolažiti vse nedolžne žrtev tako velike nesreče! Odsvetujte od vsakega čina, ki bi mogel motiti mir meščanstva!

Saj se že preveč ubija, saj se že preveč uničuje na bojnih poljih!

Preprečite, da bi se nove žalosti nagradile na naše prebivalstvo.

Sodelujte marveč vsi pri človeškem in kulturnem delu vzajemne pomoči in tolažbe zapuščeni.

Naj v nikomer od vas ne ostanejo čustva mržnje, sovraštva, maščevalnosti! Trpeli bi od tega le nedolžni!

Eno samo in globoko naj bo čustvo kraljujoče v Vaših srcih:

Človečnost, človečnost, človečnost!

V Trstu, 24. dne majnika meseca 1915 l.

Državni poslanci tržaški:

Edvard Gasser, Iv. Oliva, Valentin Pittoni, za vpoklicanega dr. Otokarja Rybára dr. Edvard Slavik.

Domče vesti.

»VEČERNA EDINOST« danes popoldne ne izide z ozirom na to, da so ustavljene brzojavne in poštne zveze s Trstom in nam je za enkrat nemogoče dobiti poročila od zunaj.

O nedeljnih dogodkih, ki so sledili patriotičnim manifestacijam o priliki napovedi vojne od strani italijanskega kraljestva ni sedaj prilika, obširneje pisati in posebno se moramo vzdrževati podrobnejšega poročila o njih. Smatramo pa za svojo dolžnost izreči s popolno gotovostjo, da v tem oziru soglašamo vse naše občinstvo, da teh dogodkov ni moči dovolj ostro obsojati in dovolj globoko obžalovati. Od trenutka, ko se je napovedala vojna, imajo besede vojskovodje in zavisi končni uspeh od njihove sposobnosti in hrabrosti njihovih vojsk. Dolžnost civiliziranega prebivalstva pa je, da doprinaša brez pridržka vse briske žrtve, ki jih zahteva vojna, se zadržuje mirno in složno le z enim ciljem pred očmi, da naj bi vojna dovedla do zaželenega uspeha, in z le eno željo, lajšati

človeštvu gorje, ki je od nje povzročeno. To čustvo naj združuje vse brez razlike stanu in narodnosti. Takšni dogodki, kakor so se odigrali preteklo nedeljo, je omadežujejo stvar, ki jim je bila — to treba reči, ravno iz spoštovanja do stvari — samo v pretvezo. Ne glede na to, in ne glede na ogromno materialno škodo, pa bi takšni dogodki, ko bi se ponovili, povzročili lahko veliko gorje za najširše sloje prebivalstva, ker bi predvsem morala trpeti dobava živil in bi se s tem obrezuspešile one previdnostne odredbe, ki so jih oblasti ukrenile za to, da tržaško prebivalstvo ne ostane niti v najhujšem slučaju brez hrane.

Na drugem mestu prinašamo oglaš, ki so ga naslovili na občinstvo tržaški državni poslanci. Za gospoda dra. Otokarja Rybára, ki je, kakor smo že javili, vpoklican pod orožje, je podpisal dr. Edvard Slavik. Tako so zastopane pri tem vse tri tržaške glavne stranke, ki so se združile v odločni odklonitvi nedeljnih izgrediv in v plemenitem apelu na čustvo človečnosti, premostujoče vse razlike, blažeče vsa nasprotstva.

Dozajemo, da je oblast vse ukrenila, da se taki dogodki ne ponovijo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu naznanja cenj. občinstvu, da ne uraduje več tukaj, ampak začasno pri centrali v Ljubljani, kamor naj se naslovljajo vsi dopise.

Izplačevanje podpor družinam vpoklicancev. Vojške podpore za družine vpoklicancev bo od srede, 26. t. m., dalje izplačeval škojiski ordinarijat in sicer dopoldne od 9 do 12:30 za one osebe, ki so doslej dotirale podpore od finančne deželne blagajne v ulici Stazione št. 8, popoldne od 3:30 do 6:30 pa za one, ki so dobivale podpore pri blagajnah v ul. Torre bianca št. 2 in pri vходу v staro prsto luko (carinska ekspositura 10).

Vesti iz Goriške.

Goriški deželni odbor se je torej res preselil na Dunaj in bo uradoval odslej tam. Odslo je na Dunaj več deželnih uradnikov z deželnim glavarjem dr. Faidutijem vred; izmed deželnih odbornikov sta odšla na Dunaj dr. Flego in dr. Pinavčig.

Nesreča v Tolminu. Nekdo se je igral z revolverjem in pri tem po nesreči zadel 17 letno Marijo Lebanovo v prsi. Dekle so prinesli v goriško bolnišnico.

Z navdušenjem, kakoršni je doma pri Slovencih, so odšli tni črnovojniki pod orožje. Tako nekako je bilo, kakor koncem julija lani. Ni se poleglo navdušenje v našem ljudstvu po 10 mesečnem bojevanju, marveč navdušenje je ostalo in pri odhodu naših črnovojnikov v Gorici so bili pojavi, ki jasno sprčujejo slovensko zvestobo in udanost. Treba, da to beležimo.

Prosimo potrebne varnosti v Gorici za hiše, kjer je sedaj manj stanovančev. Zadnje dni so se pojavljali tatovi. Zato treba večje varnosti nego v drugih časih. Prepričani smo, da prizadeti činitelji storijo svojo dolžnost.

Vreme v mesecu maju je nestalno, prevladuje dež, drugače je rado soparno. Dežja je bilo že preveč, potrebujemo solnca, potrebuje ga polje in vinograd.

Vola je odpeljala neka prebrisana ženska kmetu na Jesenic pri Orehku. V Hudižuži so jo prišli, od kod ima vola. Trdila je, da je vol njena last in da je poročena na Ravni na Cerkljanskem. Kmalu se je izkazalo, da se je zlagala. Prebrisano sleparico soodpeljali v zapore v Cerkljo.

V vojaški bolnišnici v Papi na Ogrskem je umrl Josip Čuč iz Sedla na Kobariškem. Čuč je bil rezervist 27. domobranskega polka. Zapuščila soprogo in jedno hčerko.

Umirajo v srbskem ujetništvu. Valentin Paljk iz Vel. Zabelj je sporočil domov, da je v Paračincu v ujetništvu, da je skupaj z Nemcem iz Bilj, Dominko iz Bilj pa je umrl...

Izkaz darov družbi sv. C. in M. v Gorici. Nabiralnik v gostilni „pri petelinčku“ v Gorici, Nunska ulica, je dal 20 K, v točasn „pri jenu“ 25 K, dijak I. razreda slovenske gimnazije so nabrali na majniškem izletu 1 K 70 v. — Blagajnik moške podružnice: Sila.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Masno tinktano besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Pertot, urar, ulica Stadion št. 26/1 228

Štedilne družinske peči :: za pečenje kruha itd. po K 720, medena obešala za zavese K 350, prodaja OESCA, Trst, ul. Caserma št. 14. 29

Fotograf A. Jerkič Trst, Via delle Poste 10. Gorica: Gosposka ulica št. 7. Izvzuje vsa fotografiska dela. 2436

Gospa vdova, zmožna gospodinja in trgovine bi sprejela kakršnokoli službo tukaj ali pa v Istri ali Dalmaciji. Ponudbepod „Vdova“ na Ins. odd. Edinosti. 406

ZAHVALA.

Za mnogovrstne dokaze iskrenega sočutja povodom boleznj in smrti našega nepozabnega sina oziroma brata

Antona Lenček

izreka podpisana priščno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb vršil na tako časten način.

TRST, 24. maja 1915.

Družina Lenček.

Veliki trgovec

za špecerijo ali mešano blago, ali apotekar, dobi s 1. oktobrom t. l. v najer. dobro urejen velik trgovski prostor s skladišči v Celju. Prevzame tudi lahko vse v trgovini nahajajoče se štelaze za špecerijo in dobi tudi v hiši večje stanovanje. Hiša se tudi proda. — Naslov pove Inser. odd. Edinosti pod št. 2194.

V Celju

na Štajerskem se dobi tako v najem prazni prostori za malo trgovino na glavnem prostoru v zvezi s stanovanjsko sobo in kuhinjo. Ako se pa večje stanovanje želi, se tudi dobi. Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod št. 2193.

Dr. HORVATH

TRST, CORSO ST. 17
specijalist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI
SIKOST in NEUROZNOŠI
za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.

Sprejema od 11-1 pop. in 4-6 zvečer
ob nedeljah od 10-1.

Zaloga dalmatinskega vina

lastnega pridelka iz Jesenic pri Omišu

Filip Ivanišević

ulica Torre bianca 18, Telefon 14-05
Prodaja na drobno in na debelo.
Gostilna-Buffet v ul. Nuova št. 9, v kateri toči svoja vina prve vrste.

UMBERTO COMICI

zaloga stavbinskega materiala.
Tovarna cementnih plošč in cevi.
TRST, Campo S. Giacomo 11 in V. Concordia 1
(Kedaj cerkva Sv. Jakoba)

V zalogi vedno novo dospelo blago.

Cene zmerne. Postrežba točna.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ulica G. Rossini št. 12,
vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

Umetni zobje

z in brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik

TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Dnevnik „Edinost“ v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.

2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.

3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.

4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Siergiev. vič Turgijev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.

5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.

6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v. pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.

7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.

8. »JURKICA AGICEVA«. Spisal Ksaver Šandor - Gjalski. Prevel F. Orel. — Cena K 2.

9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič. Poslovenil Stefan Klavž. — Cena K 1.60